

PHISHING: VANGT UW BANK BOT?

U heeft het ongetwijfeld al meegemaakt. U ontvangt een sms-bericht of e-mail waarin wordt gemeld dat u moet overschakelen naar een nieuwe bankkaartlezer en dat u zich daartoe moet identificeren. Als u op de bijgevoegde link klikt, is het risico groot dat uw rekening de daarop volgende uren geplunderd wordt. U bent het slachtoffer geworden van phishing. Buiten het feit dat u waakzaam moet blijven, is de vraag of u iets kan ondernemen tegen uw bank?

1. WAT IS PHISHING?

Phishing is een informaticamisdrijf waarbij iemand wordt gestuurd om vrijwillig zijn/haar betaalgegevens te geven aan iemand die geen houder is van die rekening. In de praktijk gebeurt dit door mensen die zich voordoen als de bank en e-mails of sms-berichten versturen waarin wordt gevraagd om pincodes of kaartgegevens in te geven, die dan bij hen terechtkomen.

2. WETTELIJKE BESCHERMING

Omdat recuperatie bij de cybercriminelen die uw rekening leeggemaakt hebben uiterst moeilijk is, biedt het Wetboek Economisch Recht (WER) soelaas. U kan op basis hiervan immers uw bank aanspreken.

Aangezien het aan de bank is om structuren op te zetten waardoor betalingstransacties op een veilige manier kunnen plaatsvinden, moet de bank dan ook in de eerste plaats ter verantwoording worden geroepen.

Artikel VII. 44 WER biedt bescherming in geval van niet-toegestane betalingstransacties met een betaalinstrument. Naast het verlies en diefstal van een betaalinstrument, valt ook het onrechtmatig gebruik van een betaalinstrument (bv. *phishing* of *smishing*) hier onder.

Voor transacties vóór kennisgeving aan de bank bent u als klant aansprakelijk, maar is uw aansprakelijkheid beperkt tot een bedrag van 50 euro, wat dus wil zeggen dat de bank alles moet terugbetalen behalve 50 euro. (art. VII.44, §1, lid 1 WER) De klant is wel onbeperkt aansprakelijk indien hij frauduleus, opzettelijk of met grove nalatigheid heeft gehandeld. (art. VII. 44, §1, lid 4 WER).

Daarentegen draagt u als betaler geen enkel verlies als u het onrechtmatig gebruik van uw betaalinstrument niet vaststelde voor dat er geld van uw rekening gehaald werd. (art. VII. 44, §1, lid 2, 1° WER)

De wetgever geeft voor deze laatste hypothese zelf het voorbeeld van *phishing*, zodat duidelijk is dat *phishing* valt onder de situatie waarin u als klant nooit aansprakelijk zal zijn, tenzij u frauduleus heeft gehandeld.

In de praktijk proberen banken vaak te ontsnappen aan hun aansprakelijkheid op grond van art. VII.44, §1, lid 2, 1° WER door te stellen dat de betaler grof nalatig is geweest. (art. VII.44, §1, lid 4 WER)

Een eerste vraag is of de bank aan haar aansprakelijkheid kan ontsnappen. Wij zijn van oordeel van niet.

Ten tweede stelt zich de vraag wat er onder een grove nalatigheid moet worden verstaan. Dit wordt niet wettelijk bepaald. De rechter zal inzake rekening dienen te houden met alle omstandigheden.

Kan er sprake zijn van een grove nalatigheid indien de klant doorklikt op een link en zijn gegevens meedeelt? Dit lijkt niet het geval te zijn. Er moet immers een onderscheid worden gemaakt tussen een onachtzaamheid en een grove nalatigheid. Het hof van beroep van Brussel en ook de vzw OMBUDSFIN delen deze mening.

Er kan tenslotte maar sprake zijn van een grove nalatigheid indien het gedrag van de betaler een aanzienlijke mate van onvoorzichtigheid vertoont.

Een voorbeeld van een grove nalatigheid is het, op een gemakkelijke en herkenbare wijze, noteren van de eigen veiligheidsgegevens (zoals het noteren van de pincode op de bankkaart).

Hoe dan ook ligt de bewijslast voor het aantonen van een grove nalatigheid bij de bank.

3. BESLUIT

Als u geconfronteerd wordt met een geval van *phishing*, wet dan dat u geniet van een wettelijke bescherming.

Als u vermoedt het slachtoffer te zijn van *phishing*, moet u dit zo snel mogelijk melden aan uw bank en klacht neerleggen.

Tenzij uw bank snel aangeeft u te zullen vergoeden, is het ook nuttig om uw bank in gebreke te stellen en daarbij een advocaat in te schakelen. LM&DS kan u zeker helpen om uw geld te recupereren.

Tom De Smet & Naomi Saviolo, advocaten.

LM&DS advocaten heeft getracht deze tekst zo correct mogelijk op te stellen. Er werd echter voorrang gegeven aan het opstellen van een begrijpelijk document dat de krachtlijnen weergeeft zodat dit leemtes en onnauwkeurigheden zal bevatten. Er wordt door LM&DS advocaten en de medewerkers geen aansprakelijkheid aanvaard m.b.t. de inhoud van dit document.